

Goldmann Róbert

A bölcsődében és a családi napköziben ellátott hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Bevezetés

A Gyermekvédelmi törvény¹ 2013. szeptember elején hatályba lépő módosítása pontosan definiálja a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalmát, valamint ennek megállapítási menetét. Ez utat nyit a Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia és annak végrehajtásáról szóló kormányhatározat² azon célkitűzése megvalósításhoz, hogy a kora gyermekkori szolgáltatások differenciált módon történő finanszírozása révén a hátrányos helyzetű gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése javuljon, továbbá a velük való foglalkozás, a szükséges korai beavatkozás minél korábbi életkorban megtörténhessen.

A differenciált finanszírozás költségvetési tervezéséhez elengedhetetlen annak ismerete, hogy a két leginkább elterjedt, gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátási forma (bölcsőde, családi napközi) esetében a jelenlegi helyzetben hány gyermek érintett, és pontosan mennyi a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma a jogszabályi definíció szerint. Tekintettel arra, hogy központi adatgyűjtés e szolgáltatásokat nyújtó intézmények, szolgáltatók esetében korábban nem történt, ezért ennek a meghatározása csak önálló adatgyűjtés keretében lehetséges.

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (NRSZH) 2013. áprilisában kapott megbízást az Emberi Erőforrások Minisztériumától, hogy mérje fel, a családi napköziben és bölcsődékben gondozott gyermekek körében milyen arányban fordulnak elő hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, hogy kiderüljön, az esetleges differenciált finanszírozás mekkora kört érintene.

E felkérésnek egyrészt a KSH és az NRSZH által felügyelt Igénybevevői Nyilvántartás

(KENYSZI) adatainak elemzésével, másrészt egy önálló online kérdőíves kutatással, adatfelméréssel igyekeztünk megfelelni.

A bölcsődékben és családi napköziben gondozott gyermekek száma

A bölcsődebe és családi napközibe beíratott gyermekek számáról két forrásból áll rendelkezésünkre adat: a KSH évenkénti egyszeri adatfelvételéből, valamint az NRSZH Igénybevevői Nyilvántartásának napi szintű adataiból.

A KSH minden évben részletes adatgyűjtést végez a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatókról és az általuk ellátottakról. A felmérések közül a bölcsődéket és a családi napköziket kettő érinti. Az 1203 OSAP³ felmérés önállóan a bölcsődékre irányul, míg az 1775-ös gyermekjóléti alapellátásokra irányuló kérdőívben külön részt szenteltek a családi napköziknek. Mindkét felmérésre igaz, hogy egy év adott napjának⁴ gyermekszámadataira irányulnak, és alapvetően a gyermekek száma, neme, korösszetétele és a fogyatékos gyermekek száma, illetve a bölcsődék esetében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (rgyk) részesülő gyermekek száma tudható meg belőlük, telephely-bontásban.

A KSH előzetes adatai alapján 2012. december végén a bölcsődebe beíratott gyermekek száma 37 099 fő volt, akik közül 6601-en (17,8%-uk) részesültek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A családi napköziben gondozott gyermekek száma 2012-ben⁵ 6410 fő volt.

Az Igénybevevői Nyilvántartásból annak 2012. július 1-jei indulásától állnak rendelkezésünk-

re napi szintű adatok a szolgáltatást adott napon igénybe vevő gyermekek számáról, neméről, koráról és lakhelyéről. Az Igénybevevői Nyilvántartásba csak azon szolgáltatóknak kötelező adatot szolgáltatni, akik állami támogatást is igénybe vesznek. Az Igénybevevői Nyilvántartás szerint 2013. április közepi héten (8–14-ig) 32 377-en vettek igénybe bölcsődei szolgáltatást,⁶ és 5544-en családi napközit.

A KSH és az Igénybevevői Nyilvántartás adatai közötti eltérést az is okozza, hogy előbbi a beíratott gyermekek számát mutatja, míg az utóbbi az adott hét tényleges igénybevevőit. A működő férőhelyek száma – így az ide beíratott gyermekek száma is – ezeknél az intézményeknél sok esetben magasabb, mint a napi nyilvántartásban rögzített adat, mivel a 3 év alatti gyermekek gyakran hiányoznak betegségből kifolyólag, így ezeken a napokon nem jelennek meg igénybevevőként.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fogalma

Az elfogadott törvénymódosítás⁷ több feltétel egyidejű fennállása esetén tekinti a gyermeket hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek (lásd melléklet). Az egyik alapkritérium, hogy a gyermek részesüljön rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ezen felül vizsgálni kell a szülő (gyám) iskolai végzettségét, foglalkoztatottságát, illetve a gyermek lakhelyét, és ha ezek közül egy kritérium estében nem éri el a meghatározott minimumot, akkor a gyermek hátrányos, ha legalább kettő esetében, akkor halmozottan hátrányos helyzetűvé nyilvánítását kérheti a szülő.

A jogszabály halmozottan hátrányos helyzetűként definiálja még a bölcsőde és családi napközi által érintett korosztályból a nevelésbe vett gyermekeket is.

Arra nézve, hogy hányan felelhetnek meg ezen kritériumoknak, egyedül a bölcsődék esetében, és azon belül sem teljes körűen állnak rendelkezésre adatok. Az OSAP-os adatgyűjtésből csupán a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számát tudjuk, de hogy közülük mennyien hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek, nem, mivel ez idáig nem volt releváns a gyermekjóléti alapellátások tekintetében a közoktatási törvényben nevesített

megfogalmazás, így adatgyűjtés sem volt, és nem is lehetett erre vonatkozóan. Továbbá azt is tudjuk, hogy nem minden rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek tekinthető hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Mindezek okán egy kutatás keretében igyekeztünk megtudni valamennyi bölcsőde és családi napközi tekintetében, hogy hány hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket látnak el.

A kutatás módszertana

A kutatás eszközüül – költségtakarékossági okokból – az online kérdőíves formát választottuk, amely során az intézmények, szolgáltatók e-mailben kaptak felkérést egy internetes felületen elérhető kérdőív kitöltésére.⁸

A leveleket az NRSZH által vezetett Szociális Regiszterben szereplő valamennyi működési engedéllyel rendelkező szolgáltatás fenntartójának jutattuk el. A kérdőívet kitöltő vezetőktől azt kértük, hogy valamennyi telephely esetében külön-külön töltsék ki a kérdőíveket.

A kérdőív kitöltésére közel két hét állt rendelkezésre, amely alatt folyamatosan e-mailen keresztül segítettük a felmerülő kérdések megválaszolását.

A kitöltött kérdőíveket a rendszer összesítette, amely adattisztítása után kaptuk meg azt az adatbázist, amit SPSS statisztikai elemző program felhasználásával elemeztünk.

A kutatás válaszadói

A kutatás az összes bölcsődére és családi napközire kiterjedt. A közel 2000, működési engedéllyel rendelkező szolgáltatási hely fenntartóját (1160 fő) megkerestük,⁹ és viszonylag csekély számban érkezett visszajelzés arról, hogy a nyilvántartás pontatlansága miatt rossz lenne az e-mail cím vagy a megkeresett személy (már) nem illetékes az ügyben.

A két hét alatt 1331 alkalommal nyitották meg és töltötték ki a kérdőívet. Mivel azonban sokan voltak olyanok, akik ugyanazokat az adatokat többször is bevitték, ez ténylegesen 907 kitöltött kérdőívet jelentett.

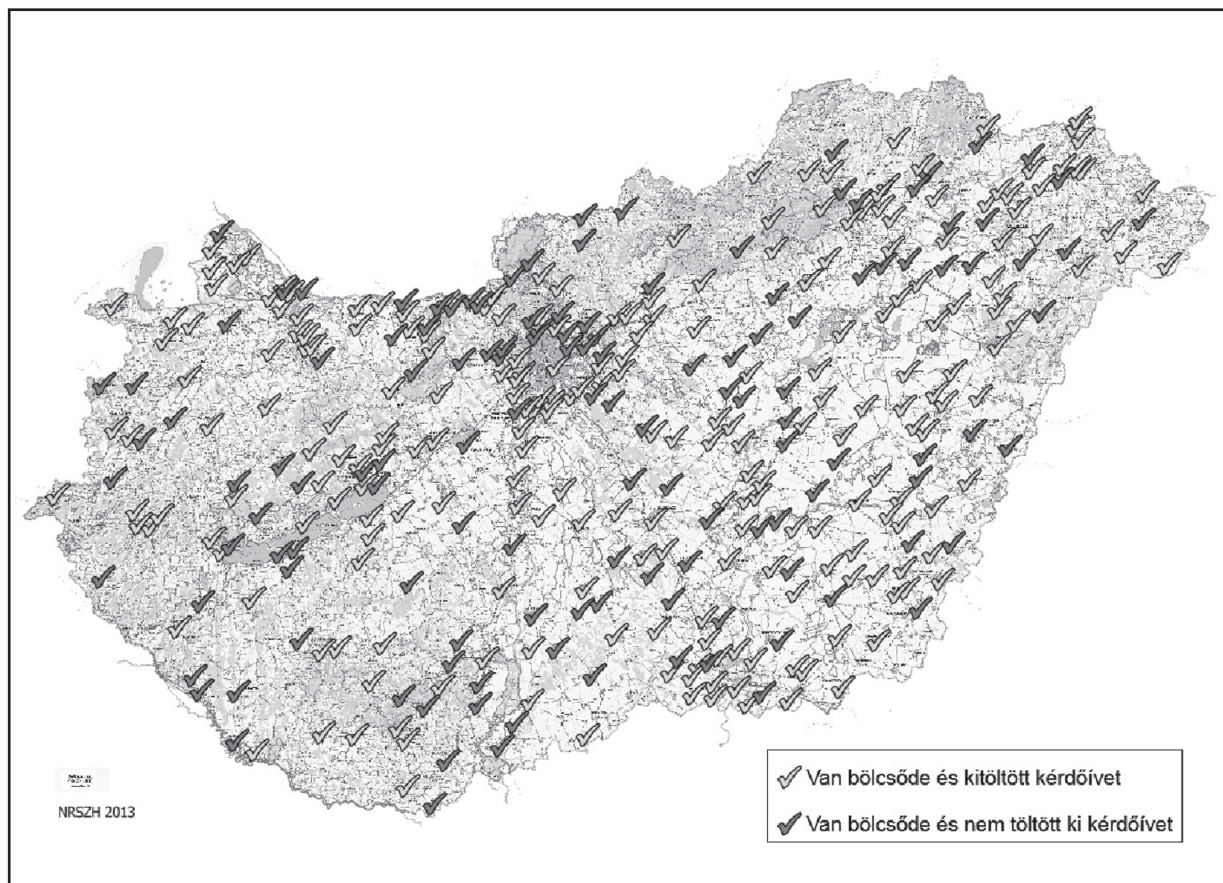
1. táblázat

A kérdőívet kitöltők főbb adatai

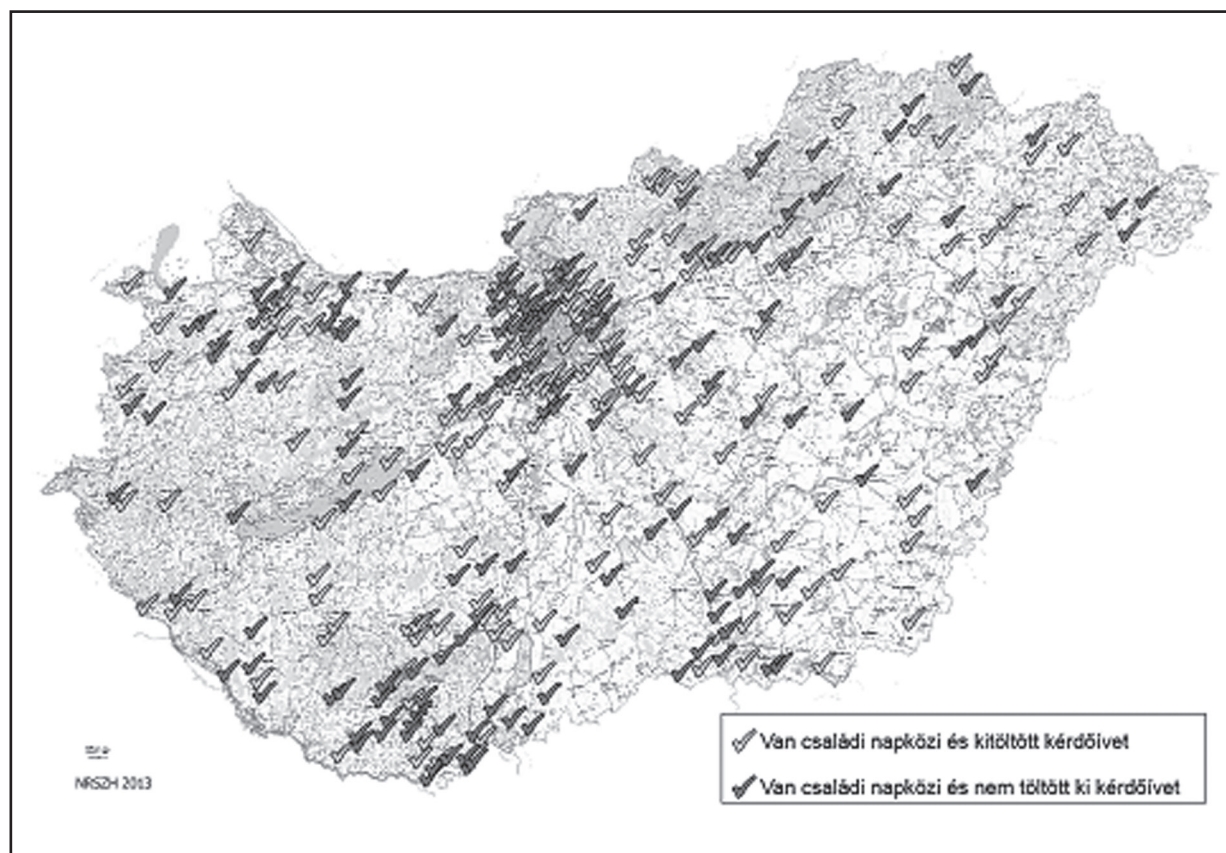
	Bölcsőde	Családi napközi
Telephelyek száma	733	1204
E-képviselők számára kiküldött e-mailek száma	575	585
Rossz cím	25	13
Nem illetékes	4	4
Kitöltött kérdőívek száma	501	406
Kitöltött kérdőívek a telephelyek arányában	68%	33%
Kitöltött kérdőívek a beíratott gyermekek arányában ¹⁰ (KENYSZI)	82%	48%
Kitöltött kérdőívek a beíratott gyermekek arányában ¹¹ (KSH)	71%	52%

1. ábra

A kérdőívet kitöltő bölcsődék területi megoszlása

2. ábra***A kérdőívet kitöltő családi napközik területi megoszlása*****A kérdőívek kitöltése**

A kérdőívnek kedvező fogadtatása volt a megkérdezettek körében. Nagyon sok pozitív visszajelzést kaptunk a bölcsődei intézményvezetők és a családi napközik vezetői köréből, akik örültek a megkeresésnek, és üdvözltek a tervezett differenciált finanszírozás gondolatát.

Bár igyekeztünk egyszerű és könnyen kitölthető kérdőívet szerkeszteni, még ez is sok intézményvezetőn kifogott. Közel 70 esetben kértek tőlünk segítséget. Leginkább a bölcsődéknek akadtak technikai nehézségei. Sokan akkor találkoztak először az adatszolgáltatás, véleménynyilvánítás ezen formájával, és nem értették, pontosan mi is a teendőjük, hogy jutnak el hozzánk az adatok, ha azt ők csak kitöltik, de postán nem küldik el. A kutatás egyik nem tervezett haszna mindenképpen az, hogy a jövőben a

hasonló felméréseket valószínűleg már „rutinosan” tudják kezelni az intézmények, a kezdeti nehézségeket áthidalva, amik sok esetben alapvető számítástechnikai ismeretek hiányából fakadtak (mint pl. ha a linkre kattintva a kérdőív nem nyílik meg, hogyan lehet azt a böngésző címsorába bemásolva mégis megnyitni).¹²

A kérdőív kérdései

A kutatás során külön kérdőívvel kerestük meg a bölcsődéket és a családi napköziket. Mindkét kérdőív 10 kérdést tartalmazott. Ezek közül az első három az intézmények, szolgáltatások beazonosíthatóságát szolgálta, majd megkérdeztük a beíratott gyermekek számát. Az ezt követő kérdések a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának felmérését célozták.

Ez utóbbi kérdéseknél az elfogadott jogszabályból kiindulva először arra voltunk kíváncsiak, van-e rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermek, és ha igen, hány ilyen gyermeket látnak el. Megkérdeztük, közülük hányan vannak olyanok, akik a hátrányos helyzet három alapkritériumából legalább egynek, hányan akik legalább kettőnek felelnek meg. Külön rákérdeztünk a gyermekvédelmi szakellátás keretében nevelésbe vett gyermekek számára is.

A kérdőív utolsó nyitott kérdésében lehetőséget adtunk, hogy a kitöltő a felméréssel kapcsolatos észrevételeit jelezze.

Az adatok

A válaszoló intézmények és szolgáltatások 26 588 bölcsődébe és 2644 családi napközibe beíratott gyermekről gondoskodtak. Ez a KENYSZI április közepi adatai szerint az összes hasonló intézménybe járó gyermekek 82 és 48 százaléka.

A válaszoló intézmények 63%-ába jártak rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek. Ez az arány a bölcsődék esetében 93%, a családi napköziknél csupán 26% volt. Utóbbiak esetében azonban meglehetősen magas volt a bizonytalanok aránya, csaknem minden ötödik családi napköziben „nem tudom”-mal válaszoltak erre a kérdésre. (2. táblázat)

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a válaszoló intézményekbe beíratottak közül 4318-an részesültek, ami az összes válaszadó intézménybe beíratott gyermek 15,3%-át jelenti. Bölcsődék esetében valamivel magasabb, 15,5%-os az arány. Ez majdnem megegyezik a 2012-es KSH OSAP-adatgyűjtés 17,8%-os adatával.

A családi napköziknél a gyermekek 13,4%-a részesül ebben a támogatási formában, amely egyben a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet alapkritériuma is.

Azon intézmények és szolgáltatók közül, ahova rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek is járnak, csupán minden har-

2. táblázat

Van-e gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermek

Szolgáltatástípus		Igen	Nem	Nem tudom	Összesen
Bölcsőde	db	466	32	3	501
	%	93,0	6,4	6	100,0
Családi napközi	db	106	224	75	405
	%	26,2	55,3	18,5	100,0
Összesen	db	572	256	78	906
	%	63,1	28,3	8,6	100,0

3. táblázat

Az rgyk-ban részesítettek közül van-e a hátrányos helyzet három alapfeltétele közül legalább egynek megfelelő gyermek

Szolgáltatástípus		Van	Nem tudom	Nincs ilyen gyermek	Összesen
Bölcsőde	db	174	131	161	466
	%	37,3	28,1	34,5	100,0
Családi napközi	db	29	40	37	106
	%	27,4	37,7	34,9	100,0
Összesen	db	203	171	198	572
	%	35,5	29,9	34,6	100,0

madik mondta biztosra, hogy van náluk a hátrányos helyzet három kritériumából legalább egynek megfelelő gyermek. A bölcsődék esetében valamivel magasabb (37,3%), a családi napközik esetében ennél alacsonyabb (27%) volt az arány. Mindkét intézménynél igen magas volt a bizonytalanok aránya, akik nem tudtak erre a kérdésre válaszolni. Az észrevételeknél igen sokan jelezték, hogy nem rendelkeznek a szülőkkel és a lakáskörülményekkel kapcsolatos adatokkal. A bizonytalanokat leszámítva megközelítőleg az rgk-s gyermekeket gondozó intézmények felében lehetnek hátrányos helyzetű gyermekek. (3. táblázat)

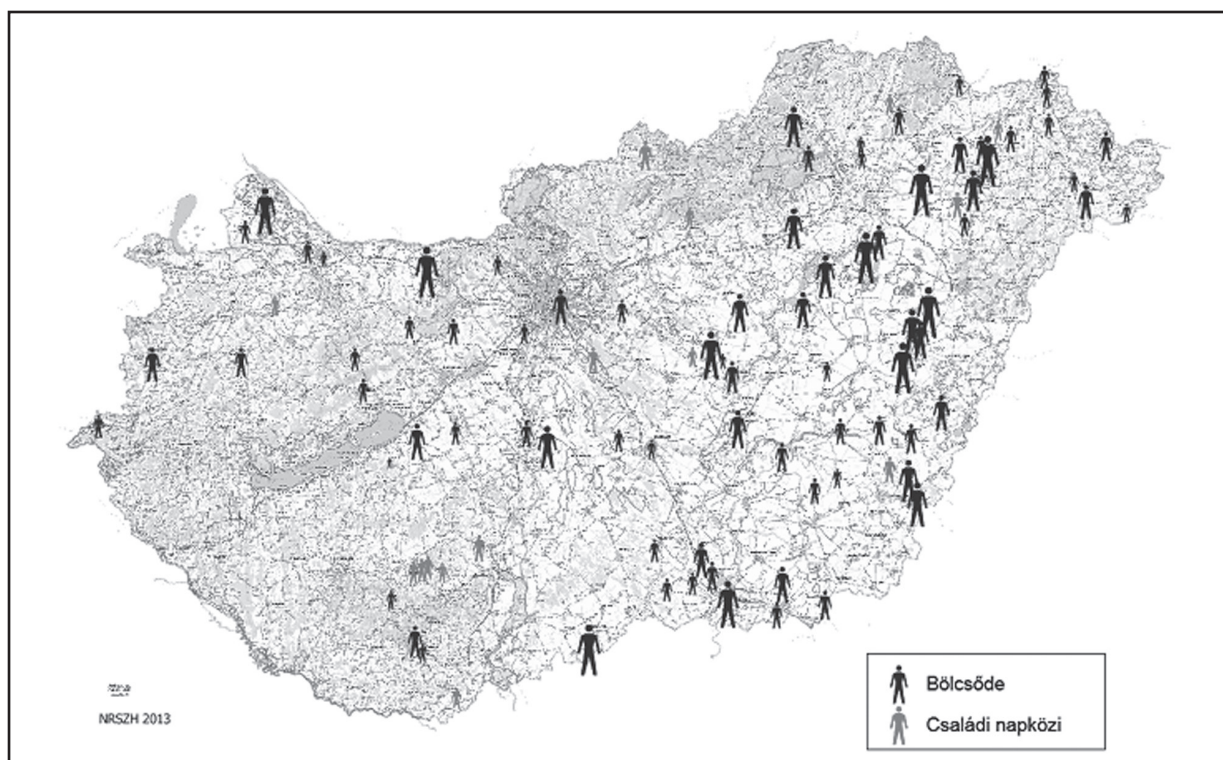
A kérdőívet kitöltő intézmények és szolgáltatások által jelzett hátrányos helyzet három

alapfeltétele közül a legalább egynek megfelelő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek területi megoszlása igen egyenetlen. Leginkább a Dunától keletre, az Alföldön találjuk őket.

A válaszoló intézmények összesen 1335 rgk-ban részesülő gyermekről mondták, hogy megfelel a hátrányos helyzet három kritériuma közül legalább egynek. Közülük 1221 bölcsődés és 114 családi napközis. Ez a kérdésre válaszolni tudó (tehát akik egyértelműen el tudták dönteni, hogy van-e vagy nincs ilyen gyermek) intézményekbe járó gyermekek 6,3%-a (bölcsődék esetében 6,3%, családi napközik esetében 5,5%). (4. táblázat)

3. ábra

A válaszadók intézményeibe járó hátrányos helyzetű gyermekek területi megoszlása

4. táblázat

Hátrányos helyzetű gyermekek száma és aránya

Szolgáltatástípus	Összes gyermek a válaszolni tudó intézményekben (fő)	HH-s gyermekek száma (fő)	HH-s gyermekek aránya (%)	HH-s gyermekek becsült száma az összes intézményre vetítve
Bölcsőde	19 276	1 221	6,3	2 051
Családi napközi	2 061	114	5,5	307
Összesen	21 337	1 335	6,3	2 358

Ezeket az arányokat a teljes ellátórendszerre vetítve megközelítőleg 2350 körüli gyermeket kapunk.

A hátrányos helyzetű gyermekek többsége a bölcsődék esetében olyan intézménybe jár, ahol a gyermekek aránya nem éri el a 20%-ot. A nagy arányban (60% felett) hátrányos helyzetű gyermekeket ellátó bölcsődékben ezen gyerekeknek csak alig 10%-át találjuk.

A családi napköziknél fordított arányokat találunk. Az itt ellátott hátrányos helyzetű gyermekek csaknem felét olyan szolgáltató látja el, akinél a gyermekek többsége is (60% felett) hátrányos helyzetű. Alig találunk olyan szolgáltatónál hátrányos helyzetű gyermeket, ahol a gyermekek aránya 40% alatt lenne. (5. táblázat)

Külön kérdésben tértünk ki arra, hány olyan gyermekről tudnak, akik a hátrányos helyzet három alapkritériumából legalább kettőnek megfelelnek, vagyis az elfogadott jogszabály szerint kérvényezhetnék halmozottan hátrányos helyzetük (HHH) megállapítását. Azon intézmények és szol-

gáltatók közül, ahol volt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermek, közel minden negyedikben tudták biztosra mondani, hogy van HHH-s gyermek is. Mivel a kérdésre válaszolni nem tudók aránya itt is hasonlóan magas volt, mint a hátrányos helyzet megállapításánál, ez nagyjából azt jelenti, hogy a biztosan válaszolni tudók kicsit több mint harmadánál vannak ilyen gyermekek.

Ez összesen 880 gyermeket jelentett, akik közül 768 volt bölcsődés és 112 járt családi napközibe. Ez a kérdésre válaszolni tudók intézményeibe járó gyermekek 4%-a volt. (7. táblázat)

Ezeket az adatokat a teljes ellátórendszerre vetítve megközelítőleg 1600 gyermeket kapunk.

10-ből legalább 9 napközbeni ellátást biztosító szolgáltatónál (bölcsődéknél és családi napköziknél hasonló arányban) nem volt gyermekvédelmi szakellátás keretében nevelésbe vett gyermek. A maradék 10% közel fele nem tudta, hogy van-e náluk ilyen gyermek, és csupán 3-4% állította, hogy van ilyen gondozottjuk.

5. táblázat

Hátrányos helyzetű gyermekek megoszlása az intézményben, szolgáltatásnál lévő HH-s gyermekek arányának függvényében

HH-s gyermekek aránya az intézményen, szolgáltatáson belül	Bölcsőde		Családi napközi	
	fő	%	fő	%
80% felett	98	8,0	17	14,9
60-80%	21	1,7	34	29,8
40-60%	118	9,7	51	44,7
20-40%	289	23,7	11	9,6
20% alatt	695	56,9	1	0,9
Összesen	1221	100	114	100

6. táblázat

Az rgyk-ban részesítettek közül van-e a hátrányos helyzet három alapfeltétele közül legalább kettőnek megfelelő gyermek

Szolgáltatástípus		Van	Nem tudom	Nincs ilyen gyermek	Összesen
Bölcsőde	db	128	139	199	466
	%	27,5	29,8	42,7	100,0
Családi napközi	db	28	24	54	106
	%	26,4	22,6	50,9	100,0
Összesen	db	156	163	253	572
	%	27,3	28,5	44,2	100,0

7. táblázat***Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma és aránya***

Szolgáltatástípus	Összes gyermek a válaszolni tudó intézményekben (fő)	HHH-s gyermekek száma (fő)	HHH-s gyermekek aránya (%)	HHH-s gyermekek becsült száma az összes intézményre vetítve
Bölcsőde	19 460	768	3,9	1290
Családi napközi	2544	112	4,4	301
Összesen	22 004	880	4,0	1591

Ez összesen 30 családi napközis és 68 bölcsődés gyermeket jelent, ami az összes ellátott kevesebb mint fél százaléka. Ha ezt az arányt a teljes intézményi körre (tehát a kérdőívet ki nem töltőkre is) kivetítjük, akkor is csak összesen 146 gyermeket kapunk (83 bölcsődés és 63 családi napközis). Megközelítőleg tehát a fentebb említett szolgáltatások tekintetében 150 nevelésbe vett gyermeket láthatnak el.

Összegzés

Az Igénybevevői Nyilvántartás áprilisi adatait alapul véve a családi napközibe és bölcsődébe járó megközelítőleg 38 000 ezer gyermek közül 2500 körül lehet azok száma, akik érintettek lehetnek halmozottan hátrányos helyzetűeket érintő differenciált normatív támogatásban.

Közülük 150-en lehetnek azok, akik gyermekvédelmi szakellátás keretén belül nevelésbe vett státuszuk miatt halmozottan hátrányos helyzetűek. További 1600 főt tehetnek ki azok a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, és a hátrányos helyzet három kritériumából legalább kettőnek megfelelnek. Felmérésünk adatai szerint 750 gyermek lehet, aki rendszeres gyermekvédelmi

kedvezményben részesül, és csak egy feltételnek felel meg, tehát „csak” hátrányos helyzetű. (8. táblázat)

Fontos azonban megjegyezni, hogy ezek a számok több szempontból is bizonytalanságot hordoznak. Egyrészt, mint azt jeleztük, sem a bölcsődék, sem a családi napközis nem vezetnek nyilvántartást a hozzájuk beíratott gyermekek szüleinek iskolai végzettségéről, foglalkoztatási státuszáról, valamint lakáskörülményeiről. Így a három alapkritériumnak való megfelelés megállapítása részükről nagyfokú bizonytalanságot hordoz magában.

A pontos adatok birtokában nehéz megbecsülni, hogy a feltételeknek megfelelőek közül hányan lesznek olyanok, akik valóban kezdeményezni is fogják a hátrányos helyzet vagy a halmozottan hátrányos helyzet megállapítását. Továbbá több bölcsőde és családi napközi is jelezte, hogy kedvezőbb normatív támogatás esetén magasabb arányban tudnának hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket fogadni, így az adatok csak irányadók lehetnek.

Az ismertetett kutatás eredményeit felhasználva a 2014. évi költségvetés tervezésekor már külön normatívát határoztak meg a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények számára, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű ellátottjaik után.

8. táblázat***Hátrányos helyzetű gyermekek becsült száma***

	Bölcsőde	Családi napközi	Összesen
Legalább egy kritériumnak megfelel (fő)	2051	307	2358
Legalább két kritériumnak megfelel (fő)	1290	301	1591
Nevelésbe vett gyermekek száma (fő)	83	63	146
Hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő)	761	5	766
Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (fő)	1373	364	1737

Melléklet

9. táblázat

Kérdőívet kitöltők aránya megyénként

Megye	Bölcsőde				Családi napközi			
	Válaszoló telephely (db)	Összes telephely arányában (%)	Beíratott gyermekek (fő)	Összes gyermek arányában (%)	Válaszoló telephely (db)	Összes telephely arányában (%)	Beíratott gyermekek (fő)	Összes gyermek arányában (%)
Bács-Kiskun	22	56,4	1451	84,4	28	36,8	178	41,7
Baranya	17	70,8	816	87,6	32	35,6	216	48,4
Békés	22	66,7	889	74,9	14	63,6	105	72,9
Borsod-Abaúj-Zemplén	28	75,7	1362	97,5	15	42,9	109	74,1
Budapest	104	63,8	7383	71,9	52	22,8	335	36,0
Csongrád	37	80,4	1753	89,9	20	26,3	122	30,0
Fejér	18	81,8	946	94,6	23	59,0	148	79,6
Győr-Moson-Sopron	37	88,1	1565	106,5	15	33,3	123	49,2
Hajdú-Bihar	31	79,5	1578	100,1	23	52,3	143	63,3
Heves	9	50,0	382	64,7	11	28,2	83	55,0
Jász-Nagykun-Szolnok	23	65,7	978	85,9	5	29,4	49	44,5
Komárom-Esztergom	16	59,3	614	58,5	4	25,0	25	51,0
Nógrád	2	40,0	52	37,7	11	52,4	67	50,4
Pest	43	58,1	2311	74,6	79	25,6	491	39,9
Somogy	11	57,9	513	82,3	18	50,0	106	59,6
Szabolcs-Szatmár-Bereg	32	84,2	1357	101,0	11	57,9	72	69,2
Tolna	5	45,5	276	85,7	24	57,1	147	64,8
Vas	11	68,8	587	91,9	6	54,5	28	103,7
Veszprém	20	69,0	991	87,1	6	27,3	45	60,0
Zala	13	81,3	778	98,7	8	44,4	52	54,2
Összesen	501	68,3	26582	82,1	405	33,6	2644	47,7

10. táblázat

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma és aránya megyénként

Megye	Bölcsőde		Családi napközi		Összesen	
	Rgk-ban részesülő gyerekek száma	Rgk-ban részesülő gyerekek aránya	Rgk-ban részesülő gyerekek száma	Rgk-ban részesülő gyerekek aránya	Rgk-ban részesülő gyerekek száma	Rgk-ban részesülő gyerekek aránya
Bács-Kiskun	221	15,2	6	3,4	227	13,9
Baranya	143	17,5	88	40,7	231	22,4
Békés	204	22,9	10	9,5	214	21,5
Borsod-Abaúj-Zemplén	265	19,5	24	22,0	289	19,6
Budapest	873	11,8	10	3,0	883	11,4
Csongrád	306	17,5	13	10,7	319	17,0
Fejér	100	10,6	2	1,4	102	9,3
Győr-Moson-Sopron	153	9,8	13	10,6	166	9,8
Hajdú-Bihar	369	23,4	5	3,5	374	21,7
Heves	54	14,1	5	6,0	59	12,7
Jász-Nagykun-Szolnok	258	26,4	6	12,2	264	25,7
Komárom-Esztergom	93	15,1	0	0,0	93	14,6
Nógrád	15	28,8	40	59,7	55	46,2
Pest	229	9,9	17	3,5	246	8,8
Somogy	72	14,0	18	17,0	90	14,5
Szabolcs-Szatmár-Bereg	317	23,4	16	22,2	333	23,3
Tolna	26	9,4	35	23,8	61	14,4
Vas	98	16,7	4	14,3	102	16,6
Veszprém	123	12,4	1	2,2	124	12,0
Zala	82	10,5	2	3,8	84	10,1
Összesen	4001	15,1	315	11,9	4316	14,8

Jegyzetek

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- 1430/2011 (XII. 13.) Kormányhatározat.
- Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program.
- Bölcsődék esetében december 31. és május 31., a családi napközikenél május 31-e.
- KSH 2012. évi előzetes adatai alapján.
- Közülük 83-an hetes bölcsődét.
2013. évi XXVII. törvény a szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények Magyar Zoltán Közigazgatási-fejlesztési Programmal (Egyszerűsítési Program) összefüggő módosításáról, valamint egyéb törvények módosításáról.
- A kiküldésre a Kwiksveys rendszerét használtuk.
- Egy fenntartó e-képviselőhöz sok esetben több szolgáltatási hely is tartozhat.
- A kérdőívet kitöltők által ellátott gyermekek számának (beíratott gyermekek számának) aránya az Igénybevevői Nyilvántartás 2013. április 8-14. között ellátott gyermekeihez viszonyítva.
- A kérdőívet kitöltők által ellátott gyermekek számának (beíratott gyermekek számának) aránya a KSH adataihoz viszonyítva (bölcsőde: 2012. december 31., családi napközi: 2011. május 31.)
- Ezen bizakodásunkat támasztják alá a kutatásunk után indult, bölcsődék gazdálkodását felmérő NCSSZI-s online kérdőíves felmérés kedvező tapasztalatai. Itt már csak alig pár esetben akadtak technikai nehézségei a kitöltőknek.